

Norsk nazi- nett av- sløres

■ ■ Utover i landet er såkalte «Kameratlag» for gamle medlemmer av Nasjonal Samling i full virksomhet og årlig kommer frønkjempere sammen til hemmelige møter. I Bergen utgir et såkalt «sosialindividualistisk samfunn» Quisling'st anker og ideer som brevkurs. Fra Oslo styrer noe som kaller seg Institutt for norsk okkupasjonshistorie den renvaskelses-kampanjen gammel-nazistene har satt i gang, og på lederplass skriver deres avis: — Kanskje er det tross mer enn tredveårig mørketid håp om at vi går mot lysere dager.» Til Dagbladet sier en mann i Nord-Trøndelag at han håper pensjonatet han driver skal bli et framtidig samlingssted for gamle NS-medlemmer og nynasjonalister. Slik framtrer nazismen i Norge mer åpent og selvfølgelig enn noen gang, med et sutrende behov for å renvaske og rehabiliterer Quisling og NS-medlemmer og «kaste nytt lys over landssvik-oppjøret».

Gammel-nazister har «kameratlag» over hele landet

Samler inn penger — og institutt leder hvitvasken

Bak denne solide dora i Enerhaugplassen 4 holder Isnittutt for norsk okkupasjonshistorie til — en organisasjon som har satt seg som mål å «kaste nytt lys over landssvik-oppjøret». (Foto: Jacques Hviistendal)

Fra Enerhaugplassen 4 i Oslo styrer det såkalte Institutt for norsk okkupasjonshistorie (INO) den renvaskeles-kampanje som gamle nazister har satt i gang. Herfra utgis litteratur som skal bidra til «å kaste nytt lys over landssvik-oppjøret». — Kanskje er det tross mer enn trevdeårig mørketid håp om at vi går mot lysere dager, skrev gammel-nazistenes avis Folk og Land på lederplass forut for avisas 25-årsjubileum i 1977. Avisen bringer i hvert nummer lange lister med «støtte-annonser» hvor de månedlige bidragene

kommer opp i feertusen kroner. Utover i landet er såkalt «Kameratlag» for gamle NS-medlemmer i full virksomhet og årlig kommer frontkjempere sammen til hemmelige møter.

Til Dagbladet sier en pensjonat- og campingplasseier i Nord-Trøndelag, som åpent bekjenner seg til Quislings ideologi: — Jeg har fått stor oppgang i besøket av gamle NS-medlemmer og nynasjonalister, og håper dette skal bli et samlingssted for oss nord for Dovre.

Slik framtrer nazismen i Norge mer åpent og selvfølgelig enn noen gang etter krigen. Og i de gamle nazi-kretser er det meget omtalte «Norsk Front» bare sett å som en aggressiv og gutleaktig gjeng med bråkmakere. Men samtidig en voksende stormtropp til å fange oppmerksomhet. For de gamle nazistene er det primære mål å bli renvasket og rehabiliter. Til dette satses det nå betydelige pengesummer og enorm innsats i mindre lokal-grupper rundt i landet og på sentralt hold i Oslo. De utadvendte og direkte politiske aktiviteter er ikke satt på dagsorden ennå.

De fleste av styremedlemmene er dø de siste årene, men hvordan det kan henge sammen at selskapet ikke er strøket, kan man sp tre seg.

FORTSATT NAZISTER

Folk og Land kommer ut en gang i måneden og gjenspeiler aktiviteten blant gamle NS-medlemmer. På grunnlag av det som framkommer i spaltene kan man trekke flere slutninger: Gamle nazister har tilpasset seg et normalt liv, men har et utbredt behov for å bli rehabiliter og renvasket. Selv kaller de det: «Å tegne et sanmere bilde av okkupasjonsårene enn det som i dag dominerer». (Folk og Land februar 1977). Folk og Land viser også

at tidligere NS-medlemmer fortsatt er like mye nazister, og at samarbeidet og samholdet er meget godt. Men de er en lite homogen masse, hvor motsetningene mellom frontkjemperne, krigsprofitørene og de som hadde administrative oppgaver kommer fram. Organisasjonsformene har endret seg, og INO, som i 1974 avløste Forbundet er sosial oppreisning, er hjørnesteinen med blant annet flere forlag.

INO kjøpte seg 18. desember 1974 inn i Enerhaugplassen 4, og betalte vel 103 000 kroner for sin part i gården. INO er bare en av de mange organisasjonene og adressene nasjonalsosialistene opererer med. I Folk og Land avretter en rekke forlag og noe som kaller seg «sosialindividualistisk samfunn i Bergen». Dette forbundet utgir nå Quislings tanker og ideer som brevkurs.

STØTTE TIL FORSKERE

INO har individuelle medlemmer, og forsker å stimulere NS-folk til å skrive hva de opplevde i okkupasjonsårene. Instituttet har også gitt uttrykk for at det ønsker å støtte unge forskere som «på uhildet grunnlag og med nøkterne øyne prøver å kaste nytt lys over okkupasjonshistorien. Også på dette området er konkrete resultater oppnådd». (Folk og Land februar 1977).

Et halvt år før Folk og Land feiret 25-prsjubileum, skrev avis på lederplass i januar

1977: — Akkurat nå vil vi bare peke på det helt usedvanlige som har skjedd: At en gruppe som ble dømt som «svikere» og «forbrytere» ennå 32 år etterpå uførtredet fører sin kamp mot uretten videre. ...Kunne en så hard- og vanskelig kamp vært ført videre gjennom så mange år uten ren samvittighet og overbevisningen om å ha tjent si t folk og land, uansett hva seierherrene og maktøverne sier?»

Ved siden av nostalgiske oppslag om Quisling-oppropp og taler og nazistenes syn på aktuelle begivenheter, gjenspeiler debattinnleggene i avisene de motsetningene som gjør seg gjeldende. Uenigheten går først og fremst på hvilken linje som skal velges i dag. Det er særlig yngre nazister som er utålmodige etter å intensivere den utadvendte og aktive politiske kamp, mens eldre nazister, i hvertfall tilsynelatende, er tilfreds hvis de kunne få den plass de mener de fortjener i historien før-, under- og etter okkupasjonen.

STERKTSAMHOLD

Men tross motsetningene er samholdet sterkt og små rapporter i avisene vifter om voksende aktivitet og gjøttillit utover i landet. Betegnelsen partilag eksisterer ikke, men såkalte «kameratlag» er det flere av. De kommer sammen til møter og felringer når dager som står sentralt i nazistenes historie skal markederes. Frontkjempernes årlige mønstring er det heller ikke blitt slutt på, selv om sammenkomsten som var planlagt i Appolonia-sentret i Oslo i 1978 ble stanset av demonstranter.

Til Dagbladet sier en av de som sto Quislings avis Fritt

Folk svært nær:

— De bånd som ble knyttet den gang eksisterer fortsatt. Jeg, som de fleste av oss, føler at vi har lidd urett. Blant yngre historikere er det en viss avvikende holdning som gir håp om at det kan komme fram en mer balansert oppfatning av oss.

— Det er ikke snakk om en politisk gjenfødelse?

— Det legges mer vekt på arbeid i den retning å få et mer balansert og riktig syn på historien.

— Men samarbeidet er godt mellom gamle NS-medlemmer?

— I privat sammenheng, ja. Men organisert NS-virksomhet kjenner ikke jeg til.

— Hva gjør dere når såkalte «kameratlag» kommer sammen?

— Hvordan vil du stille deg når du kommer sammen med gamle skolekamerater?

— Synger dere for eksempel gamle nazi-sanger?

— Det kan vel hende.

— Er det mange som sympatiserer med det NS stod for?

— De vet jeg ikke, men mange har en positiv opplevelse av det samholdet som oppsto gjennom partiet, sier mannen, som vil være anonym.

Magne Viset, pensjonat- og campingplasseier i Namdalseid i Nord-Trøndelag, annonserer i hvert nummer av Folk og Land. Han bekjenner seg åpent til nynasjonalismen. Til Dagbladet sier han at det har vært på tale å gjøre stedet hans til et samlingssted for gamle NS-medlemmer og nynasjonalister. Etter at han begynte å bruke Folk og Land har tilstrømmingen av «sosialindividualister» — som han selv kaller det — økt betraktelig.